

УДК 378.013-014

THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATION ON THE CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE EDUCATORS

ВПЛИВ ОСВІТНЬОЇ ІННОВАТИКИ НА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Barabash V. / Барабаш В.І.

teacher / викладач

Pashchenko M. / Пащенко М.І.

c.p.s., as.prof./к.пед.н., доцент,

teacher / викладач

ORCID 0000-0002-4011-1800

*Municipal Institution "Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council" 33, Nebesna Sotnia, 20300**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж і.м.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» вул.Небесної Сотні, 33, 20300*

Анотація. У статті обґрунтовано сутність інноватики як окремої галузі наукового знання. Представлено сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх педагогів у контексті розвитку креативних професійних здібностей. Доведено доцільність використання інноваційних технологій у процесі формування творчої обдарованої особистості майбутнього педагога. Інноваційні педагогічні технології спрямовуються на забезпечення творчого розвитку студентів у різних видах освітньої діяльності за нових ринкових умов.

Ключові слова: освітня інноватика, професійність педагога, активне навчання, творче самовираження студентів, риси професійності.

Abstract The article substantiates the essence of innovation as a separate field of scientific knowledge. The modern requirements for the professional training of the future teachers in the context of the development of creative professional skills are presented. The expediency of using innovative technologies in the process of forming of the gifted personality of a future teacher has been proved. Innovative pedagogical technologies are directed to ensure the creative development of the students in different types of educational activities in new market conditions. The principles of innovative learning technologies oblige teachers to make every student a participant in the educational process looking for ways and methods to solve problems.

Keywords: innovative learning technologies, educational innovation, general laws of progress of the innovative processes, teacher's professionalism, active learning, creative self-expression of students, professional traits.

Вступ.

Завдання вищої школи – виявити і розвинути креативні професійні здібності означає озброїти майбутнього фахівця способом діяльності, навичками виконання майбутньої роботи, створити умови для розвитку обдарованості.

Проблема формування творчої обдарованої особистості майбутнього педагога у процесі використання інноваційних технологій навчання,

заохочення, сприяння і проведення комплексної роботи, спрямованої на забезпечення умов для самореалізації студентів у різних видах теоретичної і практичної діяльності.

Основний текст.

У процесі використання інноваційних технологій навчання розвиток творчого самовираження удосконалює старі і створює нові знання, навички і вміння, розширює межі їх застосування, підвищує рівні оволодіння ними, репродуктивна діяльність збагачується елементами творчої діяльності студентів.

Творча активність і творча діяльність - взаємопов'язані і взаємообумовлені поняття. Творча активність є динамічною умовою становлення і реалізації творчої діяльності при сформованості творчої активності. Виховання і розвиток творчої активності дозволить підготувати студентів до професійної діяльності, навчити долати труднощі, успішно працювати в екстремальних умовах, розв'язувати раціональні завдання, бути винахідливим в щоденній професійній роботі.

Велику увагу питанню творчості у своїх наукових працях приділяв Виготський Л.С.. Пономарьов Я. розробив концепцію розвитку і впливу внутрішнього плану дій на процес творчості. Лук О. займався проблемою впливу розумових здібностей на процес творчості. Моляко В. наголошував на необхідність творчого тренінгу. Волков І., Івахненко Л. та інші наголошували, що творчості необхідно спеціально вчити.

В межах існуючої системи навчання є різні моделі навчання. Васянович Г. пропонує класифікацію моделей навчання:

1. *Трансляційна модель* – модель традиційного навчання побудована на передбаченні, що зміст навчальних впливів трансформується у систему знань, умінь, навичків. Індивідуальні якості студентів орієнтуються на досягнення кінцевого навчального результату, а не на розвиток особистості.

2. *Формуюча модель* – удосконалення навчальної діяльності гарантує формування знань і умінь з наперед заданими властивостями. Навчання

вибудовується як поетапне формування розумових дій. Студент засвоює еталонні зразки означеної діяльності – чим точніше він їх засвоїть, тим більш ефективним вважається навчання.

3. *Розвиваюча модель* спрямована на розвиток творчого мислення за рахунок спеціальної організації навчання і передбачає звернення до емоцій та почуттів.

4. *Активізуюча модель* спрямована на стимуляцію пізнавальної діяльності студентів за рахунок впровадження інноваційних технологій навчання та активних методів навчання.

5. *Вільна модель* орієнтована на спонтанність у саморозвитку особистості, а навчання розглядається як супровід її природного розвитку. Їх об'єднує те, що творчість студентів або відсутня зовсім, або ж зведена до мінімуму. Творча активність студентів залишається поза увагою викладачів [3].

Педагогічна технологія означає ланцюжок логічно впорядкованих навчальних кроків, актів і циклів у процесі навчання, передбачає формування цілей через результати навчання. Необхідно перетворити навчання у своєрідні технологічні процеси з гарантованим результатом.

Для педагогічних технологій характерним є систематичний підхід врахування досягнень педагогіки, психології, соціології, теорії управління тощо. Метою педагогічних технологій є не накопичення знань та вмінь, а постійне збагачення свідомої творчості і формування механізму самоорганізації і самореалізації особистості. Реалізація такого завдання вимагає іншого підходу до навчання, до виділення і моделювання видів діяльності, допомагає виробити у студентів активне ставлення до довкілля. Враховуючи, що сучасна модель освіти включає: предмет пізнання, способи діяльності, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісне ставлення до світу, вона передбачає взаємозалежність рівня розвитку та успіху у навчанні. Тому від студентів викладачі вимагають самоорганізації, організації навчальної діяльності, розвитку аналітичних здібностей, умінь пізнавальної діяльності, самостійність, творче ставлення до завдань. Успішність навчання залежить від сформованості

мотиваційної сфери, наявних знань, ціннісних орієнтацій та установок.

Викладачі відкривають у студентів можливість процесу самореалізації себе як особистість. Творчі студенти досягають надійних засобів саморегулювання, самооцінки і внутрішнього стимулювання, що веде до комфортної душевної рівноваги. Педагогічна технологія – втілення бачення світу, розуміння особистості, її спроможності самореалізуватись у динамічному житті за нових ринкових умов.

Розвиток особистості на всіх етапах її життєдіяльності – це умови, засади всебічного розвитку особистості, забезпечення її творчого потенціалу, реалізації здібностей, зростання компетентності, удосконалення отриманих знань, умінь, навичок у майбутній професійній діяльності.

Вивчаючи інноваційні процеси у галузі освіти, інноватика як наукова дисципліна покликана розкривати сутність їх наукового проектування і мистецького втілення, виявити закономірні зв'язки між традиціями і новаціями, обґрунтувати моделі системних нововведень в установах і закладах освіти.

Основними складовими освітньої інноватики є:

- теорія створення інновацій у системі освіти;
- методологія сприйняття, оцінки та інтерпретацій нового у соціології, дидактиці, психології, педагогічному менеджменті;
- технологія і досвід практичного застосування освітніх інновацій [1].

Виділяють дослідницькі завдання освітньої інноватики:

- обґрунтування її місця у системі загальнонаукового і соціально-психологічного знання;
- висвітлення основних функцій та їх роль в теоретичному осмисленні шляхів реформування системи освіти;
- визначення перспектив функціонування, розвитку і управління освітніми закладами;
- застосування і впровадження освітньої інноватики як критеріальної оцінки передового педагогічного досвіду;
- розроблення понятійно-категоріального апарату освітньої інноватики;

- розкриття тенденцій розвитку інноваційних процесів у системі національної освіти;
- підготовка рекомендацій щодо практичного втілення інноваційних процесів.

Перспективними *напрямами* освітньої інноватики є:

- ✓ інноватика як окрема галузь наукового знання;
- ✓ інноваційні процеси в освіті як предмет методологічного дослідження;
- ✓ наукова проблематика інноваційних процесів у сучасній філософії освіти;
- ✓ стратегічний розвиток засад теоретичної освітньої інноватики;
- ✓ суперечності інноваційної діяльності і способи їх розв'язання;
- ✓ оновлення освітньої практики на основі соціально-психологічних закономірностей розвитку інноваційних процесів;
- ✓ зміст, структура і функції освітньої інноватики;
- ✓ прикладні аспекти обґрунтування освітньої інноватики;
- ✓ інноватика у системі наукового знання;
- ✓ необхідні і достатні умови реалізації інноваційних процесів в освіті;
- ✓ норми інноваційної діяльності тощо.

Виділяють *типи навчання*:

- а) підтримуюче, спрямоване на відтворення соціально-культурної системи;
- б) інноваційне, яке стимулює інноваційні зміни в освіті;
- в) шокове, до якого відносять раптові зміни в житті людини і суспільства [1].

Інноваційність відносять як до дидактичної організації навчання, так і до соціально значущих результатів. У розвитку теорії навчального процесу в сучасній педагогіці є два шляхи:

1) модернізація традиційного навчання, його переорієнтація на ефективну організацію засвоєння визначених соціальних зразків, досягнення чітко фіксованих еталонів;

2) інноваційний підхід до навчального процесу, де головною метою є особистісний розвиток студентів, їх здатність оволодівати новим досвідом на

основі формування творчого і критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання, пошуку, визначення особистісних сенсів тощо. Перевага надається активним формам і методам навчання тощо.

Висновки.

Тенденція до неперервності освітнього процесу на рівні особистості потребує структурного і змістового його оновлення. Відбувається процес інтеграції різних підходів до навчання у світовій практиці, виникає потреба у вчителях, які працюють з новими освітніми технологіями.

Список використаних джерел:

1. Васянович Г. П. Педагогіка і психологія. Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 4: Збірник наукових праць. – Львів: Сполом, 2010. – 512 с.
2. Haluzinska M.I, Fedorov M.V. Conference proceedings INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTEGRATION 2021. “THE INFLUENCE OF EDUCATIONAL INNOVATION ON THE CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS» USA, OCTOBER 18-19.
3. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогічні умови застосування модульно-розвивальної системи навчання в процесі підготовки майбутніх вчителів. // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Гол. ред.: Мартинюк М.Т. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2010. – Ч. 2. – С. 339-345.
4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навчальний посібник. - Київ.: ІСДОУ, 1994. -112 с.